

COMPRA, LEE, DIFUNDE

La Verdad nº 109

(octubre de 2021)

"Es tanca un període, s'obre un de nou ..."

dossier:

Transició ecològica i economia «verda» ...

En Portugal de la unitat de l'esquerra a la unitat nacional?

Des de fa sis anys, a Portugal hi ha una forma de govern, la Jerigonça, basada en un govern del Partit Socialista (PS), amb el suport a l'Assemblea de la República del Partit Comunista (PCP) i el Bloc d'Esquerrers (BE). Un suport de "geometria variable", que és tutelat pel president de la República, Rebel de Sousa, dirigent del partit de dretes PSD i fill d'un ministre salazarista.

Aquest model de govern és presentat per algunes formacions de l'esquerra com a exemple a seguir al nostre país. Li atribueixen enormes millores per a les classes treballadores, encara que la realitat és força més modesta. De fet, gràcies a la Jerigonça, durant sis anys, el govern del PS ha pogut aplicar una política derivada de les necessitats i imposicions del capital financer, mitjançant una "governança de geometria variable". Una governança en què els successius Pressupostos de l'Estat van ser possibles gràcies al suport del PCP i/o del BE, a canvi d'algunes concessions a les classes treballadores, acordades amb aquests partits polítics, revertint algunes de les mesures contingudes a l'anomenat Memoràndum de la Troika, implementat pel govern de coalició de la burgesia PSD/CDS, en el període 2011-2015.

Aquestes concessions inclouen, entre altres coses, la fi de les retallades en salaris i pensions, encara que no la recuperació plena de drets, així com el fre a la privatització del transport públic. Tot i això, aquestes mesures positives no van canviar qualitativament les condicions de vida i de treball de la població treballadora en general, que no han deixat d'agreujar-se amb el creixement de la precarietat, els acomiadaments col·lectius, l'especulació immobiliària, el desmantellament dels serveis públics, on el col·lapse de diversos hospitals públics és presentat com imminent per les organitzacions sindicals de metges i infermeres.

La destrucció de milers de llocs de treball per part de les multinacionals que controlen el sector energètic (en nom de la descarbonització / "transició energètica"), la realitzada pels bancs (en nom de la "transició digital"), o al transport aeri (on la crisi es va accentuar per la pandèmia) va donar lloc a processos de resistència i mobilització, on diversos sectors de les classes treballadores van buscar recolzar-se a les seves organitzacions sindicals per defensar-se. Alhora, les direccions d'aquestes organitzacions han pogut

controlar aquests processos, imposant una pràctica de fragmentació de les lluites i "concertació social", les conseqüències de la qual s'han traduït en l'afebliment dels mateixos sindicats.

Al mes de setembre, les eleccions municipals van posar de manifest el descontentament de la classe treballadora amb aquesta política. L'abstenció va ser del 46,3%, el segon registre més alt des que se celebren eleccions el 1976. El PS, declarat "vencedor" d'aquests comicis, va perdre les alcaldies de Lisboa i altres ciutats rellevants com Coimbra o Funchal. El PCP ha perdut algunes de les alcaldies dels seus bastions històrics com Évora o Loures, i el Bloco de Esquerdas, gairebé no s'enlaira en l'àmbit municipal. El resultat de les eleccions municipals va ser el detonant d'un punt d'inflexió en aquesta forma de govern, recolzat, a la pràctica, pel PCP, el BE i els dirigents dels principals sindicats.

La derrota del PCP als ajuntaments que mai no havien deixat de ser governats per aquest Partit després del 25 d'abril, els anomenats municipis històrics, així com l'abstenció massiva, van ser una crida d'atenció per al PCP. La premsa burgesa va denunciar el malestar de militants i quadres de la PCP, que exigeixen la ruptura amb concessions i compromisos amb el Govern, així com la ruptura amb el marc de la "unitat de l'esquerra", que ha permès aplicar la política reclamada per la UE i el capital financer.

Per poder mantenir la Jerigonça, i perquè aquesta pogués contenir el descontentament creixent de la classe treballadora, calia fer més concessions. Però els Pressupostos de l'Estat, dissenyats per implementar els anomenats "Fons de Recuperació" definits per les institucions de la Unió Europea, en les condicions fixades per aquesta, no permetien aquest joc. D'aquí la derrota del projecte de Pressupost de l'Estat per al 2022, presentat pel govern del PS a l'Assemblea de la República, que va portar a la ruptura de fet dels acords que permetien el sosteniment del govern del PS, aplanant el camí per a una situació de buit polític que podria generar "successives crisis polítiques".

Tot i la inquietud experimentada dins del PCP, la seva direcció va intentar arribar tan lluny com a poder per mantenir la cohesió del seu partit preservant alhora la política d'"unitat de l'esquerra". Una política que requereix que aquest partit sigui capaç de controlar la lluita de les masses a través de l'aparell sindical de

la CGTP, la central sindical hegemònica, impedit-los poder exercir el paper històric que és seu.

Entre les condicions exigides pel PCP per aprovar la proposta pressupostària del Govern, va incloure la necessitat de canvis en la legislació laboral, és a dir, la derogació de l'expiració de la negociació col·lectiva. També va situar la necessitat de canvis en la política de salut i en els salaris i les pensions, entre altres requisits.

El Govern d'António Costa, per part seva, ha fet les concessions necessàries per poder executar un Pressupost basat en el Programa de Recuperació i Resiliència (PRP), signat amb la Unió Europea, d'acord amb els interessos del capital financer i de les grans multinacionals. Per això, Costa sempre ha dit: "Hem de fer uns Pressupostos de l'Estat que preservin els competes adequats" -llegiu, les condicions acordades a Brussel·les; "No podem assolir acords a qual-sevol preu".

Fins i tot quan es va "atrevir" a fer un pas cap a la modificació d'algunes lleis laborals, com va ser el cas de l'augment de la indemnització per acomiadament i el nombre d'hores extraordinàries anuals que havien de pagar els ocupadors, els representants de les Associacions d'Empleadors van abandonar immediatament les reunions del Consell Econòmic i Social (la cimera de la "consulta social"), plorant: "Tothom quiet, això no es pot canviar!". Costa no només va fer marxa enrere, sinó que es va disculpar públicament.

Per part seva, el BE només podia adoptar la mateixa posició que el PCP, com a part de la seva estratègia de defensa d'un govern que implementa "polítiques d'esquerra" en el marc de la Unió Europea.

Tot aquest conjunt de componendes polítiques -assolides sota el xantatge ultimartista del President de la República: "Si aquesta Proposta de Pressupostos no és aprovada en general, dissolc l'AR i truco a noves eleccions legislatives" - es va fer amb la preocupació de mantenir les classes treballadores al marge de l'escena política i impedir-los dur a terme el front únic de classe, davant de la seu de la sobirania del poble portuguès, imposar una llei de pressupostos capaç de respondre a les seves legítimes demandes derivades dels problemes a què s'enfronten.

Òbviament, la crida a una mobilització en aquesta direcció seria un pas cap a la ruptura

amb la política del sistema basada en la propietat privada dels mitjans de producció, un pas que tothom veu com un malson a evitar.

D'aquí ve la pressa del President per dissoldre l'Assemblea de la República, un pas que va fer efectiu el dia 4 de novembre. Què cerca amb aquesta mesura? Tot sembla indicar que una nova "geometria", un acord de "unitat nacional" amb el PSD, partit de la dreta, per apli-

car, altrament, les polítiques pactades amb Brussel·les.

Les direccions del PCP, i la CGTP, així com sectors minoritaris del PS, critiquen l'anomenada "precipitació del PR", afirmant la possibilitat de presentar una nova proposta de pressupost estatal, però sense obrir mai una sortida que les classes treballadores poguessin captar: la mobilització conjunta i la centralització del seu mo-

viment davant de l'Assemblea de la República.

Però els dirigents no semblen apostar per aquesta via. Tot i el seu suport al rebuig del projecte de pressupostos, la direcció de la CGTP ha decidit suspendre "sine die" les vagues anunciades, en diversos sectors, és a dir, professors, infermeres i metges, endarrerint la mobilització al 20 de novembre, amb la convocatòria d'una manifestació nacional.

Els nostres compromisos ...

Presentació de La Verdad 109

Videoconferència

Noviembre

11

Jueves, 19 h.

Unir-se a la reunió Zoom

<https://us06web.zoom.us/j/83050188957>

Parlem de la situació...

“Es tanca un període, se n'obre un de nou...”

Caixa:

“Transició ecològica i economia verda...”

Campanya d'extensió i subscripcions a aquesta *Carta Setmanal*

Si no la reps, et convidem a que la rebis cada setmana. Si la reps, et proposem que subscrivis a altres companyes i companys als quals pugui interessar.

L'elaboració i enviament d'aquesta Carta comporta algunes despeses. El POSI, que l'edita, no té ni vol subvencions, tota la seva activitat i les seves publicacions són finançades exclusivament per treballadores i treballadors, que volen recolzar, en aquest cas, la publicació de la Carta Setmanal. Demanem un suport de 5 EUROS a l'any, o més si us sembla.

Nostre compte corrent en La Caixa és: **2100 2812 51 0200071314**. Indicant: Recolzo Carta Setmanal

Per rebre-la, envia un correu electrònic a: info@posicuarta.org

Pots contactar des: <http://posicuarta.org/cartasblog/contacto>

Carrer Desengaño, 12 (1º 3A), 28004 - Madrid Teléfono:
91 522 23 56 - Fax: 91 521 72 01 <http://www.posicuarta.org>
[posicuarta.org](http://www.posicuarta.org)
Busca'ns en Twitter: @posicuarta